

plaatsen staande boomen, had bij 1 schub en 1 nectarium telkens 2 geheel vrije vruchtbeginsels, soms waren de stelen hiervan alleen voor de helft vergroeid. De tweede afwijking (maar 1 boom) vertoonde eveneens 2 vruchtbeginsels bij 1 schub en 1 nectarium, maar hier waren de vruchtbeginsels steeds met elkaar vergroeid; meest geheel, soms voor de helft of slechts enkel aan de basis; terwijl het nectarium, dat in de meeste gevallen niet van dat van *S. aurita* verschilde, enkele malen uitgerand, 2 deelig of 2 spletig was.

De heer van Roon bespreekt het Cerambyciden geslacht *Glenea Newman* (*Sphenura Castelnau*) een zoowel morfologisch, als wat betreft de geografische verspreiding, scherp begrensde geslacht, dat uitsluitend eigen is aan Zuid-Azië en zoowel op de schiereilanden als in den O.-Indischen Archipel en op de Philippijnen voorkomt. Hij laat hierbij rondgaan een doosje, bevattende een 17-tal verschillende soorten, afkomstig van Sumatra, Java, W. Borneo, N. Guinee en British Bootan.

G. VAN ROON.
W. H. WACHTER, Secr.

A. E. C.

Op Zaterdag 21 Maart 1903 hield de A. E. C. hare 25ste bijeenkomst, onder voorzitterschap van Dr. J. Th. Oudemans, des avonds te 8 uur, in Zeemanshoop. Aanwezig 13 leden. De heer Jaspers is met kennisgeving afwezig.

De heer De Meijere demonstreert een zeldzaam dipteron, *Bibio clavipes* Mg., hem door den heer Snijder geschonken, die het dier te Overveen bemachtigde. Het is eene laat verschijnende soort, in tegenstelling met den regel, dat *Bibio's* voorjaarsvliegen zijn. Hierna vervolgt spreker zijne vroegere mededeelingen over larven van *Diptera* en *Hymenoptera*, welke min of meer verborgen op of in varens leven.

Op wijfjesvaren werden aangetroffen een viertal verschillende soorten, nl. twee *Diptera* en twee *Hymenoptera*; onder de laatste behoort de vroeger besproken, schuim voortbrengende larve, welke vermoedelijk bij *Blasticotoma filiceti* Kl. behoort.

Op adelaarsvaren werden 5 soorten larven van *Diptera* aangetroffen, waaronder 2 *Cecidomyia's*.

De heer Ruys vertoont een voorwerp van den doodshoofdvlinder, te Bussum gevonden en in den ruststand geprepareerd. Verder een practisch doodingsglas van Ortner (Weenen), alsmede naphthaline-ballen in glazen kommetjes van dezelfde firma, zeer geschikt om in de hoeken van insectenladen bevestigd te worden.

De heer Bouman deelt mede, dat bij hem van eene groote hoeveelheid poppen van *Biston hirtaria* Cl. slechts een deel na eenmalige overwintering verscheen, doch verder een tweeden winter over bleef liggen en thans uitkwamen.

De heer Polak bespreekt de cultuur van *Macrothylacia rubi* L. In het najaar van 1902 bezat hij een 100-tal volwassen rupsen. Toen einde November strenge vorst intrad, werden de dieren hieraan een paar dagen blootgesteld en daarna weder binnenskamers gebracht. De teelt liep verder vlot van stapel en de vlinders konden thans reeds vertoond worden. Het zijn er in het geheel 48, 18 mannetjes en 30 wijfjes, wat een buitengewoon gunstig cijfer is, als men in aanmerking neemt, dat bijna 50 stuks door sluipvliegen aangetast bleken te zijn. Van de verkregen vlinders varieerden de wijfjes aanzienlijk meer dan de mannetjes. De heer Polak deelt vervolgens mede, dat hij onlangs de onderzanding opdeed, dat sommige *Orthosia*-soorten al heel vroeg het ei verlaten; in Maart vond hij de eieren van *O. helvola* L. en *lota* Cl. reeds uitgekomen en de rupsjes geheel verdroogd. De eieren waren natuurlijk op eene koele plaats bewaard. Ten slotte laat dezelfde spreker eene groote, levende loopkeverlarve ter bezichtiging rondgaan, vermoedelijk de larve van *Carabus nemoralis* Müll.

De heer Roelofs vertoont bijzonder fraaie gallen van *Cecidomyia saliciperda* L. Duf., aan den Amsteldijk aangetroffen, alsmede hout, sterk door larven eener *Anobium*-soort geteisterd.

De heer Van Beek deelt mede, dat hij bij Amsterdam in vermolmd elzenhout de larven eener *Pyrochroa* aantrof; hij laat deze rondgaan, alsmede een der kevers, welke er zich onlangs uit ontwikkelden, zijnde *P. serraticornis* Sc., eene overigens vrij gewone soort. Dezelfde spreker vertoont een voorwerp van de var. *rufosemoratus* Letzn. van *Carabus granulatus* L., te Amsterdam gevonden. De type is aldaar gewoon, doch de genoemde var., die slechts op Texel veel

voorkomt, werd, behalve daar, alleen nog maar bij Arnhem en Zutphen aangetroffen.

De heer Snijder vond de rupsen van *Ourapteryx sambucaria* L. op zeer verschillende soorten van loofhout; enkele der genoemde dieren bracht hij in de eerste dagen van 1903 in de warmte, waarna zij flink begonnen te eten en te groeien, zoodat zij nu reeds volwassen zijn en één zelfs reeds ingesponnen is. Ter vergelijking worden ook rupsen vertoond, zooals die nu, in Maart, in de vrije natuur gevonden worden en welke nog niet halfvolwassen zijn.

De heer Mac Gillavry demonstreert aan eene groote, exotische boktor het muziekapparaat, door pro- en mesothorax gevormd.

De heer Leefmans vertoont graafweslarven van Bussum en eene zeldzame, vleugelooze vlieg, *Borborus pedestris* Mg., aan den Amstelveenschen weg gevangen.

De heer Oudemans stelt ter bezichtiging jonge rupsen van *Dendrolimus pini* L., onlangs uit de overwintering ontwaakt en afkomstig van eene moeder vlinder, te Putten gevangen. Verder sigaren, sterk beschadigd door *Lasioderma serricorne* F., welke beschadiging in de tropen tot stand kwam.

Een zwammetje op de bladeren van *Anemone nemerosa*.

Komt gij op uwe voorjaarswandeling in zoo'n stukje zonnig bosch, geheel bezaaid met de tintelend-witte ster-gezigtjes der bosch-anemonen, kijk dan eens goed rond, terwijl gij bezig zijt er wat van te plukken, of gij er geen ontdekt, wier bladeren iets bizonders, iets abnormaals vertoonen. Mij dunkt dat het u al zeer spoedig zal gelukken.

Kijk daar tusschen dat groepje onder dien zwaren beuk, wat een vreemd, klein blad dat eene plantje heeft, en wat een langen steel, ver steekt het uit boven alle andere bladeren. Laten wij eens goed rondzien of wij er meer zoo zien. Ja, waarlijk een weinig verder staan nog veel meer van die langnekken. Het best is er maar wat van te plukken, om ze eens nauwkeurig te beschouwen, dan vinden wij misschien ook wel de oorzaak van dien vreemden groei.

Bij 't bezien der bladeren ontdekken wij al dadelijk, dat de onderzijde er van bezet is met zwartbruine kussentjes, welke gelijkmatig verspreid zijn, dikwijls samenvloeiend en ook wel op de bladsteel en nerven voorkomend. Deze kussentjes nu worden voortgebracht door een zwammetje, dat in de bladweefsels woekert, zonder deze echter te vernielen. Het behoort tot de roestzwammen en heet *Puccinia fusca*. De sporen van deze zwam zijn bijzonder fraai, maar zonder behulp van den mikro-koop niet waar te nemen. Zij zijn bruin van kleur, met wratjes bezet, in twee bijna gelijke helften verdeeld, en van een langen kleurloozen steel voorzien.

Bekijkt gij onder het planten verzamelen de bladeren en stengels van uwe gewassen nauwkeurig, dan zult gij zeker nog tal van andere roestzwammen ontdekken. Onder de voorjaarsplanten werden er o.a. reeds op *Adoxa moschatellina*, *Caltha palustris* en *Primula acaulis* gevonden.

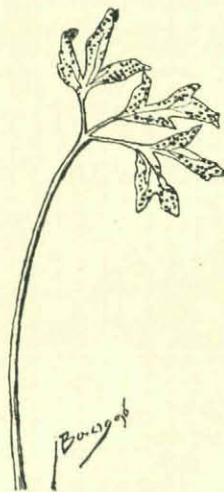
CAR. E. DESTREE.

Nog wat Watercultuur.

Wat Mej. De Verwer in No. 11 meedeelt omtrent bovenstaand onderwerp noodzaakt mij 'n paar woorden nog in 't midden te brengen.

Allereerst zij opgemerkt, dat het de bedoeling van ons artikel in No. 8 van *De Levende Natuur* geenszins was eens uit te leggen „wat men onder watercultuur verstaat,” zooals Mej. V. schrijft. We meenden dat zulks na de artikelen van den heer Heimans in den 1en en den 2en jaargang niet meer noodig was. Trouwens de zaak zelf is eenvoudig genoeg. Watercultuur is cultuur in, of op met water; *voilà tout!* De rest vindt men in de aangehaalde jaargangen van *D. L. N.* Ik wilde alleen maar wijzen op enkele practische resultaten, zooals Mej. V. ook doet met de haver.

Thans (Febr. 1903) kan ik aan mijn opstel van Juni 1902

nog toevoegen, dat ik in 't vorige jaar nog proeven nam met hennep en boonen, en met 'n erwt, die eerst in zand even wortel schoten, en toen in de flesch gingen, alweer op *zuiver water* en alle drie vrucht droegen. We oogsten heel wat hennep, 4 boonen en 2 groote erwten, waarvan er nog één bewaard wordt om uit te zaaien.

Op 't oogenblik beginnen de takjes van liguster, mispel, kers en perzik (de laatste drie bracht ik met Nieuwjaar uit Brabant mee) uit te botten; ik ga nu met „plantenvoedsel” werken, maar heb tot nog toe zuivere-water-cultuur beoefend en met m. i. wel verrassende resultaten. Alleen de geraniums zijn in Januari dood gevoren!

Wormerveer.

M. H. VAN DE VEN.

Uw water moet merkwaardig *zuiver* zijn geweest! Laat het eens onderzoeken; stellig zult u stoffen op de analyse-lijst krijgen, die bij de echte watercultuur noodig zijn. Ons duinwater doet het niet. Bij wetenschappelijke watercultuur wordt gedistilleerd water gebruikt.

Voor G. van H. en anderen, die er naar vroegen, volgt hier nog eens de opgave der zouten voor watercultuur in huis of school. Van 't gips lost in 't eerst maar heel weinig op:

1 gram kali salpeter, $\frac{1}{2}$ gram zwavelzure magnesia, $\frac{1}{2}$ gram zwavelzure kalk (gips), $\frac{1}{2}$ gram phosphorzure kalk plus een snuffje keukenzout en een paar druppels sterke ijzerchloried-opl., voldoende voor 5 liter niet ged. water.

E. H.

Komt het meer voor?

Zaterdag 21 Maart wandelden wij met z'n drieën bij Enschede in een gemengd boschje, waar anemonen rijk bloeiden onder de hazelaars, kardinaalshoedjes en wilgen (blz. 206 *D. L. N.* VII regel 16 v. b. e. v.). De een vond de Gulden-boterbloem in knop onder een mooi geel paddestoeltje, net een beker op langen steel, terwijl ik mij bukte om een zoo het scheen uitgevreten anemoon te beschouwen.

Tot mijn verwondering zag ik echter, dat de drie buitenste bloemdekbladen precies ingesneden waren als de schutbladen aan den stengel en dat ze ook in kleur tot het groene overgingen. De heer Bolink, een van het drietal, heeft het terstond geteekend, zoodat ik het hier niet verder behoef te beschrijven.

Wellicht kan deze vergroeiing als een bewijs gelden, — zoo er nog niet genoeg mochten zijn — dat men de buitenste bladen van een bloemdek als kelkbladen moet beschouwen.

Denekamp, 26 Maart '03.

J. B. BERNINK.

Vogelboekje.

Wat is naar uw meening het beste boekje over *Nederlandsche vogels* dat goedkoop is, geen vakkennis onderstelt

(toch bijv. de latijnsche namen geeft), maar niet te populair in den rechten zin?

E.

Er is een boekje van Prof. Ritzema Bos „Onze Vogels”, dat van uw gading zal zijn. Is Duitsch ook goed, dan zijn er te kust en te keur o. a. „Tasschenbuth für Vogelfreunde” van Hoffmann, f3. — ongeveer. Ook is een determineerboekje verschenen van Dr. H. Buekers.

Puntgallen oij Bosch-anemoon.

Hierbij een eenigzins afwijkend exemplaar van *Anem. Nemorosa*. 't Trok mijn aandacht, dat hierbij aangetroffen worden 2 kransen van bloemkroonbladeren, de binnenste uit 4 — de buitenste krans uit 5 blaadjes bestaande, dus een buitengewoon geval.

Zou u mij willen zeggen, wat die tallooze verhevenheidjes aan de achterzijde der omwindselblaadjes zijn, en waardoor ze veroorzaakt worden.

Weldam bij Gooi.

G. BOON.

De bladeren uwer anemonen zijn aangetast door een ziekte; ze lijden aan Puntgallen, een parasietisch levende zwam of paddestoel *Aecidium punctata*.

H.

Een hybride tussehen de roode boschbes en de blauwbes.

Hierbij deel ik u mede, dat ik Paaschmaandag in de Asseltsche bosschen een soort boschbes gevonden heb, *Vaccinium Intermedium*, die volgens den heer Heukels in ons land nog niet gevonden is. Mocht u een paar plantjes willen hebben dan wil ik u die gaarne toezenden.

G. J. SCHEERS, Onderwijzer. Roggestraat.

H.

Gaarne.

Groote lijster.

Zondag 3 Mei is door mij te Velzen een nest gevonden van een Groote lijster (*Turdus viscivorus* L.) met drie eieren. Nog zijn mij 3 gevallen bekend van het broeden van een groote lijster in ons land, 2 in 1902 te Overveen en 1 in 1901 in den Aerdenhout.

Haarlem.

A. TRAAENBERG.

De vogels van Nederland van Dr. Buekers.

Wij ontvingen zoeven dit handige boekje, dat al in een vorige aflevering aangekondigd werd. Het ziet er van buiten prettig uit. Na gebruik komen wij er op terug. H.

Wie zou mij willen en kunnen opgeven, wat het volk verstaat onder de „Weidebloem” en of die plant ook in Gelderland voorkomt?

Arnhem, Steenstraat 65.

G. J. RIEMER.

de K. te C. Schoon water is voor niets en voor niemand voedsel. Wanneer er veel microscopische dieren in leven, kan het korten tijd voedszaam zijn voor zeer jonge vischjes of larven maar spoedig moet met vleesch of kleine wormpjes bijgevoerd worden.

H.

Te koop gevraagd

of in ruil voor zeldzame planten uit de omstreken van Haarlem: een ei van de volgende vogels:

Goudhaantje, Nachtegaalrietzanger, Kramsvogel, Zwarte mees, Zwartkopmees, Kuifmees, Baardmannetje, Boomklever, Zwartgrauwe vliegenvanger, Gierzwaluw, Klapekster, Roodkoppige klauwier, Sijsje, Appelvink, Raaf, Groote bonte en groene specht, Draaihals, Buiserd, Bruine en blauwe kuikendief, Havik, Sperwer, Steenuil, Boschuil, Kerkuil, Ransuil, Velduil, Korhoen, Kwartel, Aalscholver, Kwak, Woudaapje, Ooievaar, Lepelaar, Kwartelkoning, Porceleinhoentje, Oeverlooper, Dwergzeewaluw, Noorsche zeezwaluw, Zwarte zeezwaluw, Krakeend, Dodaars.

Haarlem.

A. TRAAENBERG, Kinderhuisingel 54.

Gevraagd:

♀ en ♂ van *Hydrophilus picus* (pikzwarte watertor) en zoo mogelijk ook van *Hydrophilus caraboides* (kl. pikzw.).

Helder.

D. TH. HOUBEN, Walvischstraat 14d.

De Levende Natuur 1ste jaargang.

JOH. DE KRUYF, No. 174, Cothen (U.)

Aangeboden:

BREHM, *Het Leven der Dieren*. Gloednieuw, 3 deelen in 3 prachtbanden à f 24.95 tegen elk aannemelijk bod.

JOH. DE KRUYF, No. 174, Cothen (U.)

Een aquarium bestaande uit één stuk glas; de maten zijn 30 cM. breed, 40 cM. lang en 31 cM. hoog.

Laren (Gooi), Villa Sans Souci.

J. KEVER.